

Al Principat, els resultats de les eleccions europees seran interpretats –tant des de Catalunya com des d'Espanya– en funció del procés sobiranista i la consulta anunciada del 9 de novembre.

Els comicis al Parlament Europeu, però, tenen una inèrcia pròpia cap a l'abstenció, sobretot des de l'arribada de l'euro.

Les eleccions europees són les que obtenen un percentatge més alt d'abstenció a Catalunya, però aquest fenomen és encara molt més evident –a Catalunya i a l'Estat– des de l'entrada de l'euro com a moneda única el 2002: si el 1999, la participació va ser semblant a les convocatòries anteriors, del 54,8 per cent, el 2004 va caure en picat 15 punts –39,8%– i aquesta desafecció per la UE es va confirmar el 2009, quan encara va baixar una mica més, fins al 36,9%. A Catalunya, la participació en aquestes properes eleccions europees del 25 de

Després de la crisi i la fallida candidatura unitària

maig –i la comparació amb els resultats a Espanya– pot ser un bon termòmetre de la voluntat dels catalans de votar una consulta independentista, de la confiança dipositada en Europa com a ens su-

praestatal que farà valer els arguments de la democràcia. Però, d'altra banda, també són molts els elements que pesaran sobre el sostre de participació i no la deixaran créixer gaire.

A Catalunya, el debat sobiranista plana sobre la participació i els resultats de les eleccions europees. A dalt, l'11 de setembre de 2012.

Arias Cañete i els corredors fantasmes

El candidat del PP a les europees, Miguel Arias Cañete, ha demostrat que es mou com una anguila en el fang de la demagògia en tornar a reivindicar l'anomenat corredor central, una connexió ferroviària que uniria França i Espanya per Aragó, quan l'any passat la UE va aprovar cofinançar el corredor mediterrani –i cap més projecte semblant perquè era inassumible construir-ne dos de tan propers. Si la resurrecció del corredor central era una relliscada per ignorància, una falsa promesa per als votants aragonesos o una previsió estatal davant de la independència de Catalunya, no va quedar aclarit. En tot cas, ha quedat, a la retina de valencians i catalans, com un extemporani retorn al passat i una nova ensopogada en la càdica política estatal d'infraestructures. A l'hora de tancar aquest setmanari Arias Cañete encara no havia esmentat un possible transvasament de l'Ebre –però no es descarta si recordem que va ser ell qui va amenaçar que el PHN del Govern Aznar es faria “per collons” i seria “un passeig militar”.

Miguel Arias Cañete

UNIÓ EUROPEA

Ramon Tremosa, cap de llista de la federació de CiU per segona vegada.

EFE

Ernest Urtasun, la nova cara d'ICV a les eleccions al Parlament de Catalunya.

En primer lloc, per una raó molt evident a l'àrea euromediterrània, des de Portugal fins a Grècia: aquestes són les primeres eleccions europees després d'una crisi econòmica contra la qual la UE no ha sabut –o no ha volgut– lluitar amb armes efectives. L'antiga esperança que la unió econòmica i monetària seria un luxós bot salvavides davant qualsevol tempesta econòmica s'ha enfonsat, especialment al davant de les costes mediterrànies europees, d'Algeria a Istanbul.

En segon lloc, per la mateixa raó que, a nivell català, podria fer augmentar la participació a les europees. L'innovador procés català pel dret a decidir –pacífic, democràtic, previsible i pausat– no ha rebut suport obert i explícit de part de la Comissió Europea, el Parlament Europeu ni cap altra institució europea. L'esperança de molts polítics i analistes que això canviaria l'endemà que es faci la votació (quan hi hagi un mandat democràtic clar per la independència) no deixa de ser una esperança amb poques dades, declaracions o gestos de Brussel·les que la confirmen.

Per tant, de la mateixa manera que un sector de la població pot engrescar-se a participar per demostrar a la UE la vocació europea de Catalunya, és fàcil també que, al mateix Principat, el nombre d'euroescèptics més aviat

hagi crescut en els últims anys. Els percentatges de votants que es motivaran especialment pel procés o es mostraran desmotivats –per la crisi o la indolència europea respecte al procés– només serà interpretable l'endemà de les eleccions.

Per contra, les interpretacions que els partits unionistes faran dels resultats són més que previsibles. Els partits espanyols i catalans contraris a la consulta interpretaran una alta abstenció com la prova que els partits sobiranistes i independentistes no arrosseguen els seus a les urnes precisament pel seu caràcter sobiranista i/o independentista. Si, en canvi, la participació augmenta, CiU i ERC guanyen vots i l'abstenció pateix una davallada, els mateixos partits unionistes al·legaran que els votants de CiU i ERC demanen més Europa mentre que les cúpules dels seus partits els arrosseguen a una independència que expulsaria Catalunya d'aquesta UE *ipso facto*. Quina contradicció.

Motivacions extres. La manera més clara de motivar els votants defensors de la consulta hauria estat la presentació d'una candidatura unitària i farcida d'independents com la que Convergència Democràtica de Catalunya i ERC van estar negociant fa uns mesos.

Santiago Fisas, ex-candidat del PP a Barcelona, és el primer català de la llista.

Javi López substitueix Maria Badia com a primer membre del PSC a la llista del PSOE.

EFE

Josep Maria Terricabras, el filòsof que encapçala la candidatura d'ERC.

La suma de tots dos hauria d'haver aconseguit més vots del que sumaran tots dos per separat –o això vaticinaven les enquestes que tenien tots dos partits, segons expliquen fonts d'ERC i CDC. Però, al final, es va imposar una o algunes d'aquestes pors: la por de diluir la marca de partit; la por de les conseqüències d'un trencament de les coalicions existents; la por de renunciar al millor resultat aconseguit mai amb la marca pròpia o, més enllà del partidisme, la por de convertir les europees en una primera volta d'una consulta independentista i fracassar en l'intent. Sigui com sigui, la frustració que no s'hagi aconseguit una llista unitària podria desmobilitzar un percentatge –impossible de calcular– d'independentistes dubtosos davant les eleccions europees.

Segons la primera Onada d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO), feta pública la setmana passa-

da, la participació estaria al voltant del 42% és a dir que superaria els percentatges registrats després de la crisi, però no recuperaria els d'abans de 2002: el de 1999 havia estat, com s'ha dit, del 54,8%.

Segons el CEO, ERC i CiU empatarien tècnicament, amb el 20,1% els primers i un 20%, els segons. El PSC n'obtindria el 16,9%; el PP, un 12,1%, i Iniciativa, un 11,3%. La lectura, en clau 9 de novembre, seria que els partits a favor de la celebració de la consulta haurien passat d'un global del 37,72%, el 2009, al 51,4%, el 2014. La pujada la rendibilitzaria sobretot Esquerra, que guanyaria 11 punts de percentatge (el 2009 en va obtenir el 9,20%, menys de la meitat) i Iniciativa, que pujaria 5,21 punts (de 6,08%, el 2009, a 11,3). Els grans perjudicats serien el PSC, que passaria del 36% al 16,9%, i, en menor mesura, el PP: del 18,02% al 12,1%.

Poc debat. Les estratègies dels partits catalans –i també dels estatals quan juguen en camp català– miren de combinar el paper fonamental que hauria de jugar la UE en el procés català –a favor o en contra– amb la divulgació sobre l'impacte de les polítiques europees en la quotidianitat de qualsevol ciutadà. Però la crisi –amb la música grega de fons– va ser el que realment va crear

discussions de pes al debat que es va celebrar a l'Ateneu Barcelonès el 24 d'abril: Ramon Tremosa (CiU) i Ernest Urtasun (ICV) van protagonitzar diversos enfrontaments dialèctics en aquest sentit. La resta va estar dominat per un paradoxal euroescepticisme: “Tots som eurocrítics”, segons Fisas (PP); “El 25 de maig guanyarà l'abstenció”, segons Fernández (CUP), que ni tan sols es presenta; “Europa queda lluny de moltíssima gent de Catalunya”, segons Terricabras (ERC); i l'europeu és un “parlament de fireta”, segons Tremosa.

L'eix nacional, malgrat tot, va quedar en un segon terme, tot i que Javi López (PSC) insisteix que el seu partit treballa “pel reconeixement de la plurinacionalitat d'Espanya” i Tremosa recorda que, per salvar l'estat del benestar, Catalunya necessita un nou Estat, argumentant que els interessos que la Troica fa pagar a Grècia són d'un 1,5% i els que l'Estat cobra a Catalunya a través del Fons de Liquiditat Autonòmic són del 5,25%. Urtasun ataca precisament la UE que ha collat Grècia i fa onejar lemes com “1 de maig o Troica” dos dies abans del Dia Internacional dels Treballadors.

Tot sembla indicar que, si la participació puja, no serà per la confiança en la política econòmica europea.

Àlex Milian

Els partidaris de la consulta, ERC, CiU i ICV, sumarien un 13% més de vots que el 2009